

Izjava ob 4 zjutraj.

Štano coloratno . . . 180 K
mesečno 15
za rasod. ozemlje . 300
za izozemstvo . . . 40Oglaš za vsak mm višine
stolpca (28 mm) . 2 K
malih oglaš do 30 mm
stolpca (28 mm) . 1

JUTRO

Dnevnik za gospodarstvo, prosveto in politiko.

Uredništvo
Miklošičeva cesta št. 2
Telefon št. 22
Opravništvo
Sodna ulica št. 6
Telefon št. 26
Račun kr. poš. tečajev
št. 11.812

Zadnji poskusi svetovne revolucije?

(Iziven dopis „Jutra“ od našega stalnega izveščitelja.)

Praga, 14. decembra.

H. — Na zadnje dogodke v češko-slovaški republiki je treba gledati s svetovnega stališča, ker so ti komunistični nemiri v ozki zvezi z dogodki povsod po Evropi. Vir teh nemir je pa Rusija, lokalne in krajevne razmere niso z njimi v nobeni vzročni zvezi.

Boljševiki, to je nekoliko ljudi v Rusiji, ki danes brezobzirno vladajo se nahajajo v kritičnem položaju. Ljudstvo, pa naj ga prištevajo buržoaziji ali proletarijatu, živi v nepopisni, strašni bedi. Vse delo je zastalo, jedini stroji ki delajo, so tiskarne papirnatega denarja, vse drugo se je ustavilo. Vse prebivalstvo je en sam izmozgan, siromašen, gladen proletarijat, nad katerim izvršuje diktaturo — brezobzirno, surovno, divjaško diktaturo — nekoliko oseb. Sovjetska Rusija drvi s strašno brzino v prepad. Kakšen bo konec, še nikdo ne more predstavljati.

Gospod Trockij je prej mnogo govoril o svetovni revoluciji. Do nje ni prišlo, pač pa so delavci zapadnih dežel poslali v Rusijo delegate na ogled, kako živi ljudstvo pod režimom komunističnih idej in ljudi. Delegati pa so videli, da to sploh ni življenje in da ne gre za ideje, za komunizem, enakost itd., marveč da gre samo za gospodstvo Trockega in tovarišev. Potem so pričeli boljševiki vojno proti Kini, Indiji, Perziji, v svojo službo so sprejeli poleg nemških generalov, kolegov Ludendorffa in Hindenburga, tudi turškega Enver pašo. Uspeha niso imeli niti tu, niti na Poljskem. Prišla je zima. Vsak dan prihajajo v Prago iz raznih mest vesti, da prenašajo bogateli boljševiki svoje zlato in blago hitro iz Rusije proč in tudi v čekoslovaško republiko se vsak teden povrača iz Rusije več in več tam zastalih agitatorjev, ker je pri nas pač boljše, nego v obljubljeni deželi.

Med češkimi komunisti se je že nekaj časa opazal nemir. Gospod Trockij ni bil zadovoljen z majhnimi uspehi Willersona, boljševskega reprezentanta v Pragi, ni bil zadovoljen s sodrugom Šmeralom in z drugimi češkimi vohuni in moskovskimi propagatorji. Sicer pošiljajo iz Moskve v Prago ogromne denarne svote in najboljša agitatorje, toda vse to nič ne pomaga, socialna revolucija noče in noče izbruhniti. Willersonovo stališče je vsled tega omajano in govori se, da bo mesto njega v Prago poslan berlinski boljševiški zastopnik Vigdor Kopp ali kak drug spretnjši „diplomat“. No, in naenkrat so češki komunisti istočasno kakor v več drugih krajih Evrope, poskusili navaliti na nacionalno državo. Povsod po ulicah, po mestih in na deželi, kjer so češki komunisti začeli akcijo, povsod vidiš bluze in kape Rusov, med češkimi boljševiki imajo povsod glavno besedo ruski agitatorji. Razven tega se je ugotovilo, da so češki boljševiki na povratku iz Moskve ravno v zadnjih dneh prinesli za agitacijo več milijonov rubljev.

Delo za rešitev Trockega!

Praga izgleda mirno in celo tiho, v mnogih tvornicah se delo nadaljuje, v drugih se samo razgovar-

jajo. Življenje se ni izpremenilo, samo po kavarnah in restavracijah se sučejo govori okrog zadnjih dogodkov in na nekaterih obrazih čitaš nemir. To so slabiji ljudje, ki podlegajo vsaki, še tako nezanesljivi govorici. Zanesljivo izveš samo iz časopisja, da so neke uprizorili generalno stavko in da so razdirajoči elementi iz najnižjih nižin v nekaterih krajih skušali «socializirati», po domače: krasti, da pa so zopet bili odgnani, in da so ponekod bili nemiri, ki so že udušeni. — Kdor nas opazuje in je izven nas, temu se utegne zazdeti, da je položaj Češko-slovaške takšen, kakor je bil v Rusiji za časa Kerjenskoga koncem oktobra 1917. Toda ta sodba ni pravilna. Sedanja uradniška vlada nastopa sicer oprežno, toda energično, sistematično in trdno proti organiziranim poizkusom komunistov, ki jim kljub množici agitatorjev naenkrat nedostaja vodstva. Pri njih ni enotnosti, ni odločnosti, ni resničnosti, vsak se boji prevzeti odgovornost, vlada pa postopa proti njim brezobzirno. Reči smemo, da je današnja uradniška vlada rešila republiko, ali da jo je vsaj rešila iz težkega položaja in ji prihranila mnogo škode. Mnogi merodajni dvomijo, da bi bilo vse tako v redu, če bi bila vlada parlamentarna . . .

V Pragi je bil kmalu mir, čim so komunisti videli, da policija in žandarji nastopajo resno, čim so slišali dve, tri salve in čim je nekoliko najhujših razgrajev bilo pretepenih s težkimi gumastimi palicami praške policije.

V Kladnem so osnovali «revolucionarne sovjet», mnogo so kričali, terorizirali, ko je pa vojaštvo drugi dan začelo pobirati orožje, je bilo vse tiho v okolici Kladna, kjer ni bilo vojaštva in kjer je žandarmerija redko nameščena, so nemirneži rogovili, dokler niso dospeli orožniki. Potem je zadostovalo nekoliko udarcev. V Brnu in Mostu so s terorjem organizirali generalno stavko in neki Nemci so jo podpirali. Tu je prišlo do nemirov večjega obsega. Brezobziren nastop je tudi tu kmalu udušil zločinske poizkuse. Povsod je mnogo agitatorjev ujetih in oddanih sodnji, mnogo oseb je ranjenih v pretepih, mnogo tudi od streljanja. Ponekod so komunisti z organiziranim terorjem poskusili zavesti delavstvo v generalno stavko, toda brez uspeha: pokazalo se je, da je večina delavstva samega ostala trezna in da nasprotuje poizkusom brezvestnih in plačanih agitatorjev.

Ko to pišem, kriza sicer še ni prestana. Mogoča so še iznenadenja, ker igrajo izpod površine mogočni tuji vplivi in je položaj kompliciran zaradi možnih poizkusov reakcije, ki računa, da bi v slučaju zmage komunistov proti državi sama mogla uspeti proti enim in drugim. Toda duh ljudstva je drug, državi vdan, in gotovost imam, da se bodo vsi ti poizkusi sramotno izjavili. Češki dogodki izdaleko niso tako važni, kakor je bil nedavni poizkus «socializiranja» v Italiji. V Pragi je gospod Trockij zaman iskal rešitve.

aretirancem pride do velikega procesa, pri katerem se ves materijal objavi. Pričakuje se odkritja evropske senzacije.

Praga, 16. decembra. (Izv.) Kakor javlja „Česke slovo“, je delavski odsek obeh socialističnih strank sklenil konec stavke. Istočasno je bilo sklenjeno, da se mora izvršiti glede delavskega doma strokovna preiskava.

Praga, 16. decembra. (Izv.) Izbje-

valni odbor češke komunistične stranke objavlja v „Rude pravo“ poziv, v katerem zahteva, naj se delavstvo zopet povrne na delo. Nemški komunisti so izdali enak poziv že včeraj.

Tudi norveška stavka je propadla.

Kopenhagen, 16. decembra. (Izv.) Kakor je bilo pričakovati, se je na Norveškem velika večina železničarjev izrekla za obnovitev dela. 2820 glasov je bilo za, 5420 glasov pa proti nadaljevanju železničarske stavke. Preteklo pa bo vsekakor še par dni, predno bo redni promet vzpostavljen v celem obsegu.

Poraz komunistov na Dunaju.

Dunaj, 16. dec. (Izv.) Volitve v delavske svete za Dunaj so izkazale presenetljivo manjšino za komuniste na Dunaju. Od dosedaj izvoljenih 3224 del. svetovalcev je bilo izvoljenih: 2968 socialnih demokratov (to-rej 91.88%), 168 komunistov (19.19 odstotkov), 57 pristašev socialistične delavske stranke levice (1.82%), 27 socialističnih zionistov (0.88%), 4 zionistični koalirci (0.17%).

Gospodarska kriza v Avstriji.

Dunaj, 16. decembra. (Izv.) V zmislu naročila finančnega ministristva je danes borzni komisariat izjavil, da so vse vesti o kolikovanju bankovcev, prisilnem posejilu in zapori kontov popolnoma izmišljene.

Dunaj, 16. decembra. (Izv.) V sled stanovanjske krize na Dunaju in v Budimpešti ni izključeno, da se bo vršila gospodarska konferenca nasledstvenih držav avstro-ogrške monarhije v Karlovih varih.

Dunaj, 16. decembra. (Izv.) Reparacijska komisija v Parizu je odredila, da se mora dobaviti Avstriji 60.000 ton žita, da se prepreči pričakovana velika gospodarska kriza.

Dunaj, 16. dec. (Izv.) Odsek za trgovino in obrt je vzel avstrijsko-nemško gospodarsko pogodbo na znanje. Sklenil je dalje zakon o evidenci zemljiškega katastra. V finančnem in proračunskem odseku je bila vladna predloga glede člena 5. in paragrafa 184 senzermentske mirovne pogodbe sprejeta v spremeni obliki.

Zopet stavke na Dunaju.

Dunaj, 16. dec. (Izv.) Stavka poštinih soferjev je vsled vstopa postiljonov v stavko tako popolna, da preneha z jutrišnjim dnevom vsako dostavljanje. Stavka v denarni kovalnici pa je nasprotno skoraj končana in to radi tega, ker so naročene večje dobave kovanega denarja za Jugoslavijo. Stavka kavarniških in gostilniških nastavljenecv v prvem in drugem okraju bo izbruhniti že jutri ob 8. uri zjutraj ako se ne izpolnijo zahteve nastavljenecv. V soboto in nedeljo se jim bodo eventualno pridružili tudi uslužbenci ostalih okrajev.

Zveza narodov

Zeneva, 16. decembra. (Izv.) Zveza narodov je danes sprejela v zvezo Bolgarsko, Kostariko, Finsko in Luksenburg z vsemi 39 oddanimi glasovi. Le pri vprašanju sprejema Bolgarske je prišlo do incidenta, ki se je izražal v tem, da se francoski delegat Viviani ni udeležil glasovanja.

Zeneva, 16. decembra. (Izvirno). Zasedanje zveze narodov bo najbrže končano že v soboto dopoldne. Francoski in angleški delegati so že naročili poseben vlak za odhod v Pariz.

Rim, 16. decembra. (Izv.) V tukajšnjih poljskih krogih se zagotavlja, da je v kljub dementijem iz vatičanskih krogov pričakovati odpoklic poljskega zastopnika pri sveti stolici, ker Vatikan do sedaj ni ničesar ukrenil proti imenovanju nadškofa Beltrama.

Položaj v Beogradu.

Beograd, 16. decembra. (Izv.) Danes je bil starostni predsednik konstituante Nikola Pašić na dvoru, da priobči svoje nasvete kroni. On sam še ni sprejel nikakršnega mandata. Kakor „Tribuna“ piše, je Pašić na dvoru izjavil, da bi rajše, da bi namesto njega kak mlajši politik prevzel sestavo vlade. Važnejših političnih dogodkov danes v Beogradu ni bilo. Jutri, dne 17. bodo poklicani na dvor šefi vseh strank. Pogajanja med demokratji in radikali se danes niso nadaljevala.

Delo verifikacijskega odbora.

Beograd, 16. decembra. (Izv.) Danes se je vršila seja verifikacijskega odbora. Razpravljala je več spornih mandator v Srbiji in Vojvodini. Zlasti zanimiva je bila razprava o volitvi v bregalniškem okraju, kjer je republikanski kandidat dobil dva glasa večine nad radikalskim muslimanom in je bilo vprašanje razveljavljenja mandata že zelo blizu. To vprašanje se je poleg drugih spornih vprašanj končno odložilo. V verifikacijskem odboru je poslanec dr. Vošnjak zvečer predlagal, da se vsi nesporni mandati in oni mandati, glede katerih so se pritožbe zavrnile, kot ugotovljeni predložijo v posebnem seznamu zbornici in da se razpiše seja, nereseni slučajji pa da se obravnava pozneje. Ta predlog ni prodril in se bo delo verifikacijskega odbora jutri nadaljevalo. Upati je pa, da bo jutri to delo končano in da pride potem v 24. urah do seje, ker mora biti to poročilo tiskano in razdeljeno poslancem. Na plenarni seji bi se potem nesporni mandati potrdili. Ta seja bi utegnila biti v soboto zvečer ali v nedeljo dopoldne. Če se debata kmalu izvrši, utegne priti še pred Božičem do konstituiranja zbornice, gotovo pa to ni.

Ustavna debata v demokratskem klubu

Beograd, 16. decembra. (Izvirno). V ustavnem odseku demokratskega

kluba se je nočjo nadaljevala debata o razdelitvi oblasti ali pokrajini. Zlasti sta se debate udeleževala vseučiliška profesorja Kosta Kumanudi in Božo Marković, ki sta kot eksperti del ustavnega vprašanja. Po dolgi debati je bilo soglasno sklenjeno, da morajo priti v ustavni načrt sedeži posameznih pokrajin, kjer pa to ne bi bilo mogoče, da se tam že v naprej ugotove nadomestne določbe. Dalje se je v klubu sklenilo, da bi število oblasti moralo znašati najmanj dvajset in da sme vsaka oblast obsegati največ 600.000 prebivalcev. Posebna komisija razpravlja tudi o prehodnih določbah za slučaj, da se bodo spremenile doseđanje pokrajine v nove oblasti. Tam se je razpravljalo tudi o likvidaciji doseđanje uprave in o prehodu v novo upravo.

Radicevci pri Protiću.

Beograd, 16. dec. (Izv.) Danes so prispeli v Beograd odposlanci Radiceve stranke, namreč dr. Horvat in štirje drugovi. Oglasili so se najprej pri zajedničarjih, ministrskih Drinkoviću in Kovačeviću, pozneje pa pri Protiću, ki je z njimi del časa konferiral. Vsebinska razgovorost ni znana.

Diplomatski odnošaji s Holandsko povsem prekinjeni.

Beograd, 16. dec. Dosedanji nizozemski poslanik v Beogradu je odpotoval iz Beograda. S tem so definitivno prekinjeni diplomatski odnošaji med našo kraljevino in Holandijo. Naš poslanik v Haagu je dobil uradni nalog, da zapusti svoje mesto. —

Konference diplomatov.

Milan, 16. dec. (Izv.) „Corriere della sera“ javlja, da bosta odpotovala v kratkem angleški in francoski ministrski predsednik v Nizzo na posebno konferenco, kateri bo prisostvoval tudi italijanski zunanji minister grof Sforza.

Konstantin se vrača.

Benetke, 16. dec. (Izv.) Bivši grški kralj Konstantin je bil pri odhodu iz beneškega kolodvora oficijelno pozdravljen od prefekta in drugih administrativnih oblasti. Zunanaj kolodvora ga je sprejela grška vojaška straža z živjo-klici. Člani grške kolonije so ga obšpali s cvetjem. Pri odhodu je bilo oddanih 21 pozdravnih streljov. Vožnja v Atene bo trajala pet ur.

Novi švicarski zvezni predsednik.

Pariz, 16. decembra. (Izvirno). Švicarska zvezna skupščina je izvolila za svojega predsednika za leto 1921 zveznega svetnika Schultheisa, za podpredsednika pa zveznega svetnika Haaba. Schultheis je bil med vojno kot vodja gospodarskega oddelka ponovno napadan zaradi svojega germanofilstva, Haab pa je bil pred par leti švicarski poslanec v Berlinu.

Kriza v Sviči.

Zeneva, 16. decembra. (Izvirno). Švicarska svilena industrija se nahaja v silno kritičnem položaju, ki je nastal predvsem zaradi padanja cene na borzi in slabe kupčije. V preteklem mesecu je morala cela vrsta tvornic znatno zmanjšati svoj obrat. Izgube so zelo velike.

Razmejitevna komisija

Maribor, 16. decembra. Z ozirom na vesti raznih listov, da se je francoski delegat pri razmejitevni komisiji, major Jocard, pred kratkim vrnil iz Pariza, kjer se je nahajal na dopustu, je dopisni urad pooblaščen ugotoviti, da je francoski delegat odpotoval v Pariz po sklepu razmejitevne komisije, da pospeši pri konferenci veleposlanikov rešitev raznih vprašanj, ki so ovirala nadaljevanje razmejitevne poslovanja. Francoskemu delegatu je njegova misija popolnoma uspela. Pri svojem povratku je prinesel s seboj razne odločbe pariške konfer. veleposlanikov, ki bodo razmejitevni komisiji služile kot pravec za nadaljevanje njenega dela.

Po sklepu lista: Izbruh stavke na Slovaškem.

Praga, 16. decembra. (Izvirno). Včeraj zjutraj je izbruhniti v vsej Slovaški in karpatski Rusiji generalna stavka. Med drugim stavka edina valjuna jama republike v Akma-Statini, kar samo znači državi dnevno dva milijona škode. V tobačni tovarni v Munkaču je tudi ustavljeno delo, v Bregšašu, Učhorodu in Munkaču stavkajo vsa električna podjetja, tako da so ta tri mesta popolnoma v temi. Vse gostilne so zaprte. Vzrok stavke je slaba preskrba s kruhom, in bo trajala tako dolgo, da se bo zadeva uredila. Politična zahteva stavke bo najbrže demisija sedanega guvernerja karpatske Rusije Zatkoviča, ki se pričakuje prihodnji teden. Za stavko je madžarski vpliv. Sodobnost te stavke s komunističnim gibanjem je očitna. Zdi se pa, da so na Slovaškem pričeli prepoznati. Vlada je podvzela vse potrebne korake.

Konec poskusa čeških komunistov. Odkritje rovarjenje iz Moskve.

Praga, 16. dec. (Izv.) Povsod trajajo mir. Komunistično vodstvo samo svetuje delavstvu, naj konča delno stavko. Pri aretirancih najdeni obsežni materijal dokazuje, da je ves poskus aranžiran iz Rusije. Proti-

Politične beležke

Pašičevo poročilo o pogajanjih z demokrati, o ustavi, Radiću in novih volitvah. Beograd, 16. (Izv.) Sročni je Nikola Pašić v radikalnem klubu poročal o svojih pogajanjih z demokrati. Naglašal je, da je imel dopoldne dolgo posvetovanje z načelnikom demokratov Davidovičem, in to ne samo o poslovanju in o načrtu ustave, ampak tudi o temeljnih zakonih za ureditev države. Med obema velikima strankama je bil v vseh teh vprašanih dosleden popoln sporazum. Obe stranki sta namreč na stališču, da mora biti naša država ustavna in parlamentarna monarhija z enim zakonodajnim zborom. Nova vlada mora izvesti ustavo in novi volilni zakon, nakar se bodo vršile volitve za redni parlament. Kar se tiče Radića in njegovih resolucij, je Pašić na seji naglašal, da je naše edinstvo izvršeno dejstvo, priznano od vseh držav in da je zaradi tega dolžnost državljanov, da to vpoštevajo, «ako ne milom, pa silom».

Naš novi zunanji minister? Beograd, 16. (Izv.) Včeraj se je vrnil v Beograd naš delegat pri zvezi narodov, Mirko Spalajković. Nekateri domnevajo, da postane zunanji minister v novem kabinetu.

Radićevci v Zemunu. Pogajanja ali ne? Beograd, 16. (Izv.) V Zemun je došlo pod vodstvom doktorja Horvata odposlanstvo petih poslancev Radićeve stranke, ki se hočejo na «hrvatskih tleh» pogajati z drugimi parlamentarnimi strankami glede sodelovanja Radićevcev v konstituenti. Kakor je izvedel Vaš dopisnik, prevladuje v političnih krogih prepričanje, da se z Radićevci v Zemunu ne bo nikdo pogajal, ampak samo v konstituenti, kakor z drugimi strankami.

Beograjski komunisti izključujejo svoje člane. Iz Beograda poročajo 15. dec: «Radničke Novine» prinašajo sklep, da se iz komunistične stranke izključijo Radića Lapčević, Zivko Topalović, Vlado Ostojčić, Dragiša Gjurčić, Luka Pavičević in drugi. Večje število drugih članov komunistične stranke se postavlja pred strankino sodišče.

Pašičeve konference na dvoru. Nikola Pašić je bil danes zopet pozvan na dvor na posvetovanje.

Jugoslavija in Bolgarija. Kakor je praški «Cas» informiran od bolgarske delegacije, ki spremlja ministrskega predsednika Stambolinskega, je glavna svrha potovanja Stambolinskega v Prago, da zaprosi predsednika Masaryka, ki je v bolgarskih očeh največji Slovan, za posredovanje med Bolgarijo in Jugoslavijo. Stamboliski bi bil pripravljen tudi na unijo, oziroma federacijo Bolgarske z Jugoslavijo. Ne zahteva nikakih teritorialnih koncesij, želi le, da dobe Bolgari na jugoslovanskem teritorialni pravici, ki jim pripadajo po mirovni pogodbi. V tej federaciji Bolgarije z Jugoslavijo poleg zveze s Českoslovaško vidi Stamboliski največjo garancijo za procvit celokupnega Slovanstva. — Ti poizkusi se vrše v istem času, ko je Jugoslavija prekinila vsak promet z Bolgarijo.

Nobene defenzivne zveze med Italijo in Jugoslavijo. Agenzia Volta poroča iz Rima: Italijanski diplomatski krogi demantirajo vesti, ki so jih prinesli jugoslovanski časopisi o defenzivni zvezi med obema kraljestvima. Rapalski sporazum je samo rešil jadransko vprašanje, ekonomsko-trgovski pogodbi ne bo sledila nobena politično-vojaška zveza.

Neprijetno presenečenje. Klerikalni člani deželne vlade so kazali veliko poguma, ko so podali v Beogradu svojo demisijo. Sedaj se vidi, da so se vračunali in da je bilo za SLS veliko presenečenje, ker je centralna vlada v 24 urah njihovo demisijo sprejela ter jih odvezala dolžnosti. Vsaj tako se da soditi po današnjem «Slovencu», v katerem menda sam bivši predsednik vlade, g. dr. Brejc, napada osrednjo vlado ter pravi, da se je poslužila «balkanske» metode, ker je demisionirano gospodo tako hitro odstranila z vlade. Klerikalci pravijo, da bi zahteval «evropski» običaj, da bi centralna vlada dr. Brejca in tovariše še naprej pustila opravljati vladne posle. Da je klerikalni gospodi, zlasti pa gospodu Brejcu žal po mestih, katerih so se držali kakor smola, nam je jasno, da se pa sedaj «Slovenec» huduje, ker se je njihova demisija z resnostjo sprejela, je pa res čudno.

Občinske volitve v Beogradu. Mestni odbor radikalne stranke v Beogradu je poslal glavnemu odboru demokratske

stranke predlog za skupen nastop obeh strank pri občinskih volitvah v Beogradu, ki se vrše dne 21. januarja. Sporazum naj bi bil osnovan na razmerju glasov, ki so bili pri volitvah za konstituentno odobro za radikalno in demokratsko stranko. Radikalni odbor je naznačil tudi delegate za pogajanja. Demokratski odbor se bo posvetoval o ti ponudbi v eni svojih prihodnjih sej.

Rusko-nemško vprašanje. V Frankfurtu je imel prof. Hoetzsch predavanje o razmerju Nemčije k Rusiji. Bodoči st Nemčije leži na vzroku. Nemčiji se boljše viza ni treba bati; prehod v Nemčijo mu branijo ruske obrobe države, ki imajo čisto agrarno strukturo. Boljševizem sloni samo na sovjetskih različnih mest, kmetstvo prebivalstvo se za boljše vize zakone in naredbe ne zanima, kakor tudi boljše vize agrarne dežele ne nadlegujejo. Edini sovražnik boljše vize je mir, gospodarski stiki z Rusijo. Ti stiki pa so toliko časa nemogoči, dokler v Rusiji ni na razpolago zadosti sirovin, ki bi jih mogli izvažati. Praktična potreba nemške najbližje bodočnosti je, da išče stikov s Českoslovaško, ker te zemlje tvorijo most do Rusije. Ti stiki pa ne smejo biti samo gospodarski, ampak tudi duševni. Slovenske kulturne težnje moramo mi Nemci z vso resnostjo podpirati, kajti v ruskem narodu spe mogočne duševne sile, ki bodo veliko prispevale h kulturni in gospodarski obnovi in prerojitvi sveta. Nemčija mora spajati življenja zmoezne sile vzrhoda in zapada.

Italija hoče kable. Italijanska vlada je odposlala v New York svoje odposlance, da se pogajajo glede položitve direktne kable, ker je italijanska trgovina vsled kontrole tujih kabelskih postaj v Emdenu močno ovirana. Ker pa bi bili stroški za položitve novega kable preveliki, namerava priti Italija v posest kable v Emdenu na ta način, da bi se eventualni stroški vračunalj na račun obnovitvene vsote, ki jo mora plačati Nemčija!

Avstrijska bremena. Avstr. finančni minister je prošil za dovoljenje za naknadni kredit v znesku 8 milijard kron za meseca januar in februar. Finančni in proračunski odsek sta sprejela predlogo proti glasovom socialnih demokratov.

Madžarska republika brez vlade. Akcija grofa Telekija za sestavo nove vlade se je končno izjalovila. Grof Teleki je predložil danes vladni stranki listo svojega kabineta, nakar se je razvila debata, ki je končala z odklonitvijo liste. Predlagane so bile večinoma osebe, ki stojijo izven madžarskega političnega življenja in reprezentirajo staro madžarsko gospodstvo izza dobe pred revolucijo. Vladna stranka pa je te kandidature odklonila z vso odločnostjo.

Albanija ustanovlja armado. Iz Korče javljajo 14. decembra, da je albanska vlada ustanovila tri polke, ki bodo garnizirani v Skadru, Tirani in Korči. Polki bodo sestavljeni iz vpoškiancev od 20 do 25 let, ki bodo vpošklicani po novem letu.

Ponesrečena stavka. Popoln poraz raz norveških železničarjev je definitivno. Stavkovno vodstvo je sklenilo ugovoriti s splošnim glasovanjem, ali vlada med železničarji še razpoložuje za stavko ali ne. Z vso gotovostjo je računati, da se bodo stavkujoči izrekli za vrnitev na delo. Pričakovati je, da bo že jutri zopet reden železniški promet.

Domače vesti.

Ljubljana, 16. decembra.

Rojstni dan kraljeviča Aleksandra. Danes obhaja naš prestolonaslednik Aleksander svoj 32. rojstni dan, rojen dne 16. decembra 1888 na Cetinju kot drugi sin kralja Petra I. in kraljicne Zorke. Kralj Peter mu je izročil izvrševanje vladarske oblasti dne 29. junija 1914 in od tedaj vlade kot regent v Srbiji, od 1. decembra 1918 naprej pa ujedinjeni kraljevini Srbov, Hrvatov in Slovencev. S svojo požrtvovalnostjo in udeležbo babi za osvobojenje, zasluži mladi kraljevič, da je njegova rodbina postala prva naša dinastija, ki stoji na petu naši osvobojeni kraljevini.

Proslava regentovega rojstnega dne v Beogradu. (Presburo. Uradno.) Rojstni dan regenta - prestolonaslednika Aleksandra dne 17. t. m. se bo proslavila na nastopen način: Svečana služba božja se bo vršila ob 9. uri dopoldne v saborni cerkvi, blagodarjenje pa ob 10:30. Istotako bodo svečane službe božje tudi v cerkvah drugih veroljupovedanj. Božji službi v saborni cerkvi bodo prisostvovali začasni predsednik ustavotvorne skupščine, člani vlade in diplomatskega zbora, višji uradniki in častniški zbor. Na večer bo slavnostna zabava v častniškem domu. Službenih sprejemov na dvoru ne bo, temveč se bodo samo čestitke vpisovale na dvornem maršalatu.

Prosveta.

«Smrtni ples». Strindbergov «Smrtni ples» je napolnil dramsko gledališče. Ali so prišli vsi pogledat Strindbergovo dramo, ali samo «Smrtni ples», ne vemo. Bilo je polno. «Smrtni ples» je huda skušnjava za igralce in občinstvo — v Ljubljani smo jo dobro prestali. Glavne vloge so igrali Rogoz, Borštnikova in Pregarec. Posebno g. Rogoz je imel priliko, da je pokazal svojo visoko igralsko umetnost. O. Pregarec se je zdel v maski malo premlad. Ljubitelji Strindberga so imeli svoj lep večer.

Ljubljansko marionetno gledališče začne še pred Božičem svojo drugo sezono. Posrečilo se je premagati težkoče glede kurjave i. dr. Prva predstava bo «Začarani princ» s prologom. Na repertirju so: «Zakleti kalif», «Gašparček slikar» in «Doktor Faust». Slikar M. Klemenčič je obogatil gledališče z novimi lutkami in dekoracijami. Ako bo vse v redu, bo otvoritev že prihodnje nedelje.

Preporod, glasilo Saveza Jugoslovenskih Srednješkolskih Uduženja je izšel. Prinaša mnogo lepih člankov, slik iz dijaškega življenja in beletrističnih spisov. Priporočamo ga toplo ne le našemu dijaštvu, marveč tudi slavnemu občinstvu, da s tem podpira kulturne težnje naše omladine.

«Sokolski Glasnik». Pozivljamo vsa bratska društva, kakor tudi vse Sokole, da pravočasno naroče «Sokolski Glasnik». List je neobhodno potreben za vsakega Sokola, ki se zanima za razvoj našega Sokolstva. Starešinstvo Saveza je določilo za novi letnik sledeči uredniški odsek: Dr. Laza Popović, Dušan Bogunović, D. Sulce in profesor dr. Kusar. «Sokolski Glasnik» bo imel v novem letniku tehniško prilogo, katero bo urejeval br. dr. Murnik. Priloga začne izhajati redno s 1. marcem, ker izidejo v januarju in februarju v posebnih brošurah moške in ženske prostre vaje za leto 1921. «Sokolski Glasnik» bo stal za celo leto 50 K, s tehniško prilogo 70 K. Glasnik se naroča pri upravnistvu Sokolkega glasnika v Zagrebu. Sencina ulica 17/11. Dopisi se pošiljajo na redakcijo «Sokolkega Glasnika» v Zagrebu.

«Sokolci» — list za naraščaj. V kratkem izide zadnja številka tega prepotrebne lista za naš naraščaj. Z novim letnikom se bo «Sokolci» povečal ter bo namenjen naraščaju vsega jugoslovenskega Sokolstva. Pozivljamo vsa bratska društva, da obnove takoj naročnino in ga z vso vmeno širijo med mladino. List se naroča pri upravništvu «Sokolciča» v Ljubljani, Učiteljska tiskarna. Dopise se pošilja na uredništvo «Sokolciča», Ljubljana, Narodni dom.

Obrtniški koledar za leto 1921. Obrtniški koledar za leto 1921 je zopet izšel z bogato vsebino. Poleg običajnega koledarja prinaša novi letnik informativne sestavke: Mere in uteži, obrestne tabele, o obrtni banki v Ljubljani, o vajeništvu in preskušnjah za pomočnike in mojstre, o bolniški blagajni samostojnih obrtnikov ter o obrtnih organizacijah. «Obrtniški koledar» čedno vezan, se dobi pri Pokrajinski zvezi obrtnih zadrug za Slovenijo v Ljubljani, Beethovnova ulica št. 10.

Političujoča kateheta. Dva ljubljanska kateheta sta tako razumela svojo službo, da sta šolskim otrokom pravila, da so listi «Jutro», «Domovina» in «Slov. Narod» brezverski listi, ki se jih ne sme čitati in tudi društvo «Sokol» je brezversko, pač pa so «Orli» katoliški, ker tudi molijo. Ta dva kateheta nista osamljena, takih je več, ampak ta dva imata slučajno smolo, ker sta se našla dva očeta dveh dečkov dotičnih šol, ki jima ni vseeno, kako učita kateheta: njihju otroka krščanski nauk in sta nastopila z vso odločnostjo pri šolski oblasti. In tako prideta oba vročekrvna kateheta v disciplinarno preiskavo, kjer bosta na primeren način poučena, da bosta v bodoče učila otroke ono, za kar sta plačana.

Milodari škofjeloškim kapucinom. Posledice katastrofalnega poraza SLS pri volitvah v ustavotvorno skupščino se že kažejo v celem obsegu. Klerikalci besne. Pri nas so vrgli v boj svoje zadnje rezerve — kapucine. To pot so si izbrali za cilj svojih napadov «Sokola» — Največji agitator njihovih zrahljanih vrat, samostanski cerkvenik, je pričel očividno po naročilu in volnosti očetov kapucinov raznašati zgolj iz izzivalnih namenov po hišah najza-

vednejši članov Sokola znani Kalanov pamflet na Sokolstvo, brošuro: «Ajmo, mi Sokoli!». Ni naš namen vračati podlega blatenja, obrekovanja in lažnivih podtikanj te brošure. — odgovor pride sigurno o pravem času od drugod, — opozoriti hočemo le očetje kapucine na neizogibne posledice njihovega strankarskega in izzivalnega nastopa. Red kapucinov je navezan na milodare vsega okoliškega prebivalstva in vseh meščanskih slojev brez razlike njihovega političnega prepričanja, — podpore napredno mislečega meščanstva so bile vedno dokaj znatnejše od onih, ki so jih jim naklonili njihovi sedanjji politični sobojenci, — pričakovati bi torej smeli z upravičenjem, da se očetje kapucini ne bodo vmešavali v politične boje in na ta način skušali oškodovati svetlih dobitnikov naprednega mišljenja v njihovih gospodarskih koristih, ki jih ti potom svojih političnih strank zasledujejo. X svojim nastopom kot vneti agitatorji proti vsem naprednim strankam in z ruvanjem proti Sokolu pa so jasni in brezobzirno dokumentirali, da ne marajo več biti deležni milodarov naprednih slojev. Vzamemo to na znanje in pričakujemo trdno, da bodo to odločitev strogo dosledno izvajali in v prihodnje iskali prispevkov za «prasička» in raznih drugih podpor izključno le pri pristaših SLS. Naši somišljeniki pa naj ne izgube tega dejstva iz spomina.

Izkoriščanje vodnih sil v Sloveniji. Sekcija Ljubljana Uduženja jugoslovenskih inženjerjev in arhitektov vabi svoje člane na predavanje univerzitetnega profesorja, inž. dr. Alojzija Krála o izkoriščanju vodnih sil v Sloveniji, ki se vrši v veliki dvorani ljubljanske univerze (Deželni dvorec) dne 18. t. m. ob 20. uri. K predavanju je dovoljen vstop tudi slušateljem tehniške visoke šole.

Državni pten. V zmislu odredbe ekonomsko-finančnega odbora ministrov spada odslej ves državni pten v kompetenco centralne vlade, ne pa — kakor doslej — v kompetenco pokrajinskih vlad. (Sedaj je že prepozno, znana «komisija» je že vse «demobilizirala» za svoje ljudi!)

Za učiteljice ženskih ročnih del. Ministrstvo za trgovino in industrijo opozarja učiteljice ženskih ročnih del, ki žele nameščenja na šolah z ženska ročna dela, naj se čim prej prijavijo ministrstvu s svojimi prošnjami.

Državnemu deškemu domu v Kočevju je darovala ob Miklavžu kavar-narica g. Vresnig čokolado, orehe, jabolka, slive in slaščico, v svrhu obdarovanja vseh gojencev deškega doma. V isti namen je darovala g. dr. Maršičeva zavoj jabolk. Za plemenito darilo se darovalkama iskreno zahvaljuje vodstvo doma.

Slabo vreme v Trstu. V Trstu in okolici pada že dva dni sneg, temperatura je padla na ničlo, močna burja ovira promet. Bela odeja je za Trst vsekakor izvanredna prikazen.

Mrjasei v kočevskih gozdih. Po poročilih z Dolenjskega so se v kočevskih gozdih pojavili številni mrjasi, ki so napravili že mnogo škode na ozimini.

Interniranje sumljivih oseb. Ze pred meseci se je poročalo, da ministrstvo notranjih del namerava ustanoviti posebna taborišča za one elemente, ki delujejo proti današnjemu državnemu redu. To svojo namero je ministrstvo sedaj izvršilo. Prvo tako taborišče se je ustanovilo v Mostaru, kjer so zaprti revolucionarji, zlasti iz inozemstva. V taborišču se nahaja nekoliko ruskih begunccev, ki so propagirali komunizem in nekoliko bolgarskih agitatorjev. Drugo tako taborišče se osnuje v Valjevu ali pa na kakem osamljenem dalmatinskem otoku.

«Socialni Život». Pod tem imenom začne v kratkem izhajati v Beogradu list, ki bo organ ministrstva za socialno politiko.

Ruska knjigarna v Beogradu. Pod naslovom «Slovenska vzajemnost» se je v Beogradu ustanovila te dni velika založna knjigarna. Z glavnico sodelujejo neki ruski begunci in domači kapitalisti. Za ravnatelja podjetja je bil izvoljen Vladimir Smoljanov, za njegovega namestnika beograjski knjigar Dušan Slavič. Društvu se je posrečilo nakupiti v celoti filijalko največje ruske knjigarne Sitna, ki se je nahajala doslej v Sofiji. Založniška knjigarna Sitin spada med največje svetovne knjigarne.

Dnevnicke komunističnih poslancev. Po sklepu glavnega odbora komunistične stranke morajo komunistični poslanci polovico svojih dnevnih izročiti strankini blagajni.

Popis vojnih obvezancev. Minister za vojno in mornarstvo je odredil, da se v novem letu izvede popis vojnih obvezancev.

Lasnega očeta umoril. V Bukovici pri Banjaluki je Ivo Matašević izvisil zverinski umor na lastnem očetu. Udaril je očeta s sekiro po glavi in mu potem z roko iztrgal jezik. Nečloveški sin je bil aretovan in izročen sodišču.

Severoameriški državni urad (ministrstvo za zunanje posle) objavlja z dne 1. novembra t. l.: Osebe, ki potujejo v Evropo na obisk svoje rodbine, bi storile pametno in umestno, ak vza-meja s seboj dovolj denarja in si tako zagolove povratek seveda, ako ima namen, vrniti se nazaj v Zedinjene države. Zelo pogosto se dogaja, da prejemajo ameriški konzuli v inozemstvu pismo od oseb, ki so prej bivale v Ameriki in so odšle v inozemstvo, da obiščejo svojo družino, pri čemer jim je zmanjkalo sredstev. Take osebe potem apelirajo za denarno pomoč ameriških konzulov, ki pa nimajo na razpolago sredstev za splošne svrhe repatriacije.

Gozdarska šola v Marboru. V Mariboru se ustanovi v kratkem dveletna gozdarska šola, ki bo nameščena v prvih kadetnici. Mesto ravnatelja nove šole je razpisano do 25. decembra 1920.

Iz celjskega mestnega svetla. Na seji 11. t. m. je bilo sklenjeno, da se plače uslužbencev mestne plinarne povišajo za 15 odstotkov. Določeno je bil tudi nabavni prispevek v znesku 200 kron četrtletno. Glede plač uslužbencev mestne elektrarne je bilo sklenjeno, da se urede takoj, kakor hitro prevzame podjetje novome-novani obratni vodja, ki mora tekom štirih tednov poročati vodstvu mestnega urada o sposobnosti namočencev elektrarne. — Pristojbine v mestni klavnici so se s 15. t. m. zvišale za 50 odstotkov. — V prodajalni mestne aprovizacije je odvedal situzbo dosedanjji poslovodja Vivod Mesto se je poverilo g. Edvardu Simnicu. — Za obratnega vodjo mestne elektrarne je bil imenovan Ivan Mihorka, dosedanjji tehnični vodja elektrarne v Strnišču.

Prosvetno-kulturni odsek celjskega Sokola je sklenil prirejati javna predavanja. Prvo predavanje se bo vršilo 18. t. m. ob 8. zvečer v spodnjih prostorih Narod. doma.

Poskušani samomor. Na notico, ki smo jo včeraj priobčili pod tem naslovom se nam še poroča, da je profesor francoščine, g. B., zapisal omenjenega dijaka v razrednico, ker ga je zasačil pri prepisovanju in šele potem, ko ni hotel lističa oddati. Ko je profesor izvedel, da se je skušal raniti, poslal ga je domov. Zdravnik, g. dr. Rus, je na domu ugotovil, da si je fant prizadejal na roki tako neznamno prasko, da si ni niti kože ni prerezal. Cel dogodek v šoli se je mogel izvršiti le v hipni zmedenosti in iz strahu pred kaznjajo.

Ljubljanski evangelijski župnik g. Schneider je bil na izrednem zboru evangelijske cerkvene občine v Beogradu izbran za beograjskega mestnega evangelijskega župnika. Po novem letu nastopi svoje novo nameščenje.

Umrla je na Vranskem gospa Katarina Zorko, žena posestnika in lesnega trgovca. N. v. m. p.!

Umrl je v Celju dne 15. t. m. zjutraj po daljšem bolehanju v starosti 39 let, trgovec Gustav Stiger, ki je svoječasno v političnem življenju igral znatno vlogo, a se je zadnja leta popolnoma umaknil iz javnega življenja.

V Varaždinu je umrl pretekli teden dr. Vaso Zidarič, star 61 let. Pokojnik je bil rojen na Homu pri Ormožu in je bil dalje časa zdravnik v Krapini, Brežicah in v Varaždinu. Bil je pri vseh, ki so ga poznali, izredno priljubljen.

Nagla smrt v veži neke zagrebške hiše so včeraj našli mrtvega generalnega konzula SHS za ruske begunce D. Subotića. Uradni zdravnik je konstatiral, da je Subotića zadela kap.

Sokol I. namerava ustanoviti za naraščaj tamburaški zbor. V to svrhu rabi potrebne instrumente, katere bi nakupil ali pa tudi brezplačno hvaležno sprejemal br. Stane Vidmar, Pred škofijo št. 19. — Odbor.

Zbor ljubljanskih smučarjev. Dne 19. t. m. (nečlja) priredi SKL skupni izlet vseh smučarjev cele ljubljanske okolice. Povabljeni so vsi smučarji: dame kot gospodje, stara garda kot novinci, člani kot nečlani. — Zbirališče ob 8 dop. pred kavarno Evropo. Odhod točno ob 8 uri čez Podutik na Toško Čelo event. Topol (Sv. Katarina). — Važno je, da se zblizamo in spoznamo svojo letošnjo vrsto, kolika je in kakšna, kaj ji je treba; pregled bo uplival na smernice letošnjega smučarskega organiz. delovanja.

Zopet slika klerikalne morale.

Odgovorni urednik „Straže“ si pred poroto ne upa nastopiti dokaz resnice proti dr. Kramerju. Izjavlja le da mu ne more nič očitati. Porotniki potrdijo, da urednik „Straže“ sploh ni žalil.

Pred današnjo mariborsko poroto se je razpravljala tožba g. ministra na razpoloženju dr. Kramerja proti odgovornemu uredniku mariborske „Straže“ Vekoslavu Stupanu, ki je dne 23. avgusta v politični notici „Straže“ o jedinstvu demokratov označil dr. Kramerja za izvoznika. Razprava je potekala zanimivo slika klerikalne morale.

Obtoženec Stupan, ki je bil radi poskušene goljufije že predkaznovan, dva meseca težke ječe, se je izgovarjal, da v detičnih očitkih ni našel nič žaljivega, da tožitelju ni očitati nič nepoštenega in da se zato ne smatra krivega. Zelo karakterističen prizor se je odigral pri napovedbi generalni obtoženi. Predsednik: „Ali ste bili že predkaznovani?“ Obtoženec: „Ne!“

Predsednik: „O da, Vi ste že predkaznovani.“ Obtoženec: „Pač enkrat radi pretepa.“ Predsednik: „Ne, temveč radi poskušene goljufije leta 1909, ko ste bili od celjskega sodišča obsojeni na dvomesečno ječo.“ Obtoženec je nato obmolnil. V obširnem govoru je za tem obtožitelju dr. Kramer razložil značaj tega zagovora in pojasnil stališče, katero je kot minister trgovine zavzel v eksportnih vprašanjih, naglašajoč, da je bil ravno on tisti, ki je z uredbo z dne 5. novembra 1919 ukinil sistem izvoznice in preustroji centralno upravo v državno dobavno institucijo. „Straža“ je imela s svojo notico le namen, da ga blati pred javnostjo kot moža, ki je kot minister zlorabljal svojo uradno oblast in si tako na nepošten način pridobil denar, s katerim izdaja sedaj politični dnevnik. Tožitelj je dal obtožencu priliko, da svoje dejanje obžaluje, da preklicuje notico, ali pa da možato nastopi dokaz resnice. Toda Stupan ni imel zmisla niti prvo, niti za drugo ponudbo. Obtožitelj je radi tega apeliral na porotnike, da mu dajo zadoščenje. Zagovornik obtožitelja dr. Lipold je žigosal kačin obtoženčev zagovor in je izjavil: Ako obtoženec ni imel poguma, da nastopi dokaz resnice, ne bo imel niti poguma, da prizna, da se je g. minister boril proti izvoznikemu sistemu in ga tudi ukinil. Radi tega predlaga, da se zaslišijo kot pričé bivši člani demokratskega kabineta ministrski predsednik na razpoloženju Davidovič in minister na razpoloženju Veljkovič in predstojnika eksportnega urada v ministrstvu za trgovino dr. Štokar in dr. Olip. Da pa se razvidi, kake moralne kakovosti je obtoženec Stupan, naj se rekvirira njegov kazenski akt, ki bo gg. porotnikom pojasnil, kaj se Stupanu ne zdi žaljivo, ako označuje druge za moralčno manjvredne ljudi. Senat je pod predsedstvom dvornega svetnika Pichlerja in votantov Posege in Tombaka predloge zagovornika dr. Lipolda odklonil, češ, da je obtoženec moral nastopiti dokaz resnice. Tega pa ni storil, temveč se celo zagovarja, da dr. Kramerju ne more osebno nič očitati. Zato smatra senat ponudbo dokazov zasebnega tožitelja za odveč. Dr. Lipold je priglasił proti temu sklepu ničnostno pritožbo. Zagovornik obtoženca, dr. Leskovar, je zamenjal sodno dvorano z volilnim shodom. Porotniki so bili po ogromni večini njegovi pristaši — klerikalci. Zato

me, tudi so se določevale posamezne vloge, tu so se preskrbeli potrebni instrumenti, tu se je delil pridobljeni plen. Neža Gorkič in Gabriela Perčeva sta plen razpečavali. Ti ljudje so živeli brez težkega dela, živeli so udobno in prijetno na lahek način. Policija te družbe dolgo ni mogla izslediti, ker so se znali varovati in ker so bili vsi profesionalni vlomilci. Nazadnje pa se ji je le posrečilo. Vlomilce je izsledil revirni nadzornik Canjko. Vrednost vseh ukradenih predmetov je cenjena na 68.624 K 62 v. Razprava bo trajala tri dni. V splošnem je razprava mirna, brez vsake napetosti; podaja nam sliko nizkega življenja, ki se je posebno razvil v Ljubljani, odkar se semkaj zatekajo tudi razni sumljivi elementi iz Trsta. Tekom preskave pa so prišli na dan tudi dalekosežni načrti, katere je ta družba nameravala izpeljati. Zasnovo so „kopenickijado“; v vojaških uniformah, pod poveljstvom oficirja kot patrolja, so hoteli prezentirati gostilničarju Peterlinu v Skočjano „odlok delegata financ“, da se mu zapleni ves denar. Odlok je pisan s pisalnim strojem in popolnoma pravilni uradni stilizaciji. Dalje so snovali načrt, kako bi oropali božjo pot na Brezjah ter tam ukradli materi božjih zlatokrono z biseri. Dogovarjali pa so se tudi, kako bi spravili v stran nadzornika Jožeta Habeta...

In morala je razprava? Da, moralni čut javnosti je padel nizko, tako nizko, da sme odvetnik v sodni dvorani nastopati na zgoraj opisani način, in tako nizko, da porotniki pravijo, da ni nič hudega, če se komu očita, da je izvoznik. Komu bi se torej v zmislu mariborskih klerikalnih porotnikov in odvetnikov smelo očitati izvoznikarstvo? „Odgovorite na to, vi gospoda, ki izdajate liste s fondi, ustanovljate banke, — vi klerikalni izvoznikarji!“ Tako bi smeli mi vzklizniti, če bi bili mi klerikalci. Ker pa nismo klerikalci in ker smo za dostojnost v politični borbi, za danes samo konstatiramo, da je javna morala v propadanju. Temu bo pritril vsak poštenjak, ki je pazljivo prečital zgorajšnjo objektivno sliko klerikalne morale izpred mariborske porote.

Porotno sodišče.

Nevarna vlomilska družba. Pred ljubljansko poroto se je večeraj ob 9. uri dopoldne pričela na tri dni določena, zanimiva razprava proti osem članov broječi vlomilski družbi, ki je svoj posej vršila skoro pol leta, ne da bi se posrečilo policiji izslediti njenega gnezda. Na zatožni klopi sede mladi, vsi elegantno opravljeni vlomilci, ki so se v Ljubljano zatekli po večini iz Trsta. Raznih vlomov, cerkvenih ropov in tatvin so obtoženi: Ivan Gorkič, bivši slaščičar, kot glavlar in organizator družbe, dalje Maks Herman, samski mizar iz Zalca, France Čič, sobni slikar iz Studenca pri Postojni, Neža Gorkič, roj. Zonta, žena prvoinovanega, Karel Mišek, pekovski pomočnik iz Caslave na Češkem, Gabriela Perc, žena mestnega tržnega stražnika, Josip Kralj, kamenosek iz Nabrežine in Josip Jakupič, kamenosek iz Pulja. Obtožence zagovarja sedem odvetnikov. Razpravo vodi nadstevnik Pernuš. Obtožnica obtožuje to družbo, da je izvršila osem vlomov, oziroma cerkveni rop in tatvine. Obtoženec priznavajo. V aredini mesta Ljubljane, v ozki Križevniški ulici se je družba utaborila v hiši št. 6 v pritličju. Tu je imel Gorkič svoje stanovanje, tja so potem prihajali na posvetovanja in konference vsi člani. Tu so se snovali načrti za vlo-

Gospodarstvo.

Nered v spediciji.

Iz trgovskih krogov nam pišejo: Trgovanje z inozemstvom ni danes zvezano le z največjimi težavami, marveč tudi s kolosalnimi stroški, ki nastanejo zlasti pri spediciji. Kakor kak je dični list v velikem hotelu izgleda obracun spedijske trvdke. Vsak korak, vsak prejem se posebej zaračuna. Vse to bi se končno še preneslo, ako ne bi bile na računih tudi postavke, ki so za navadnega trgovca čisto nerazumljive, in neumljivo visoke. Navadno se zatrjuje, da so v njih zapopadani stroški inozemske spedicije. Kakor pa izvemo, nekatere spedijske trvdke zaračunavajo stroške avstrijske spedicije in prevoza po avstrijskih železnicah v naših kronah, dasi bi bile opravčene, računati isto vsoto le v avstrijski valuti. Le tako je mogoče razumeti, da stane n. pr. prevoz za nekaj čez 100 kg težak zabož iz Dunaja v Ljubljano okoli 1500 jugoslovanskih kron. Ni nobenega dvoma, da ta spedijska manipulacija — menda da se ž njeno bavi tudi že verziški urad — nečuvno podražuje ceno vsem predmetom. Tudi ima vsak trgovec izkustvo, da spedijske zadržuje blago na vse mogoče načine po skladiščih, velikokrat brez potrebe in le zato, da smejo vratičiti ležarino.

Najbolj žalostno pa je, da je trgovec napram tem manipulacijam brezpraven in da nima nobenega urada, na katerega bi se mogel obrniti.

Jako umestno bi bilo, ako bi gremij trgovcev nastavljal strokovnjake za pregled spedijskih računov. Na ta način bi bil vsaj en del trgovcev zaščiten.

Tako nam pišejo iz trgovskih krogov. Povdarjati moramo, da tu ne gre samo za interese trgovcev, ampak da je še veliko bolj prizadet konsument. Trgovci so vsaj od sedaj zaračunili vsake stroške spedijske konsumentom in končno jih je plačal konsument. Da pa se čim prej vrnemo boljši časi, morajo vsi — konsumenti producenti in delavci — delati na to, da se stroški za produkcijo ali nabavo blaga čim bolj zmanjšajo. Iz tega vidika bomo pozdravili vsak korak, ki privede do tega, da se tudi spedijski stroški zmanjšajo.

— **Davek na poslovno obrt.** Uradno poroča LDU: Finančni minister je izdelal predlog, da se pri carinarničnih izračunih kurza zlata s kurzom srebra pri plačilu davka na obrt. — (Ta uradna notica je nejasna. Naša poizvedovanja

— **Glavna skupščina zveze industrijcev.** Zveza industrijcev na slovenskem ozemlju kraljevine SHS v Ljubljani sklicuje svojo redno glavno skupščino za poslovno leto 1920 na nedeljo dne 19. decembra t. l. Skupščina se vrši ob 9. dopoldne v deželnozborni dvorani bivšega deželnega dvorca. Zveza industrijcev ustanovljena 9. februarja 1919, združuje v svoji organizaciji vsjo industrijo Slovenije. Glasom dohajajočih obvestil prisostuje skupščini mnogo zastopnikov gospodarskih organizacij in oblastev iz drugih pokrajin kraljevine ter se pričakuje aploh številna udeležba. Dnevni red obsega posle, predvidene v statutu in spremembo statuta v smeri nadaljnjega razvoja zveze. Glavna skupščina ni javna: Člani se izkažejo s člansko izkaznico za leto 1919 ali 1920, vabljeni gostje z vabilom.

— **Omejitev železniškega prometa.** Začasno veljajo sledeče omejitve: 1.) Južna železnica v Jugoslaviji: Zaprt je tovorni promet v vozovnih nakladah za postajo Maribor, glavni kolodvor. Izvzeta so živila, premog, režijske in vojaške pošiljke, dalje pošiljke za trvdke „Götz“, „Scherbaum“ in skladišče „Baikan“, Scherbaumova dovlačilnica. Zaprt je tovorni promet za postajo Zagreb južni kolodvor (izvzeta je premog, režijske in vojaške pošiljke). 2.) Državna železnica v Jugoslaviji: Reekspedicije so na vseh hrvaških in slavenskih postajah zabranjene. Izvzete so samo pošiljke iz inozemstva, ki pridejo z direktnimi tovornimi listi. Ukinjeno je sprejemanje sena za Bosanski Brod loco in transit. Sprejemanje pošiljk za postaje na prosti Vinkovci-Indjija, kakor tranzit proti Novemu Sadu, je zopet prosto. Tranzit preko Indjije proti Beogradu je še ukinjen. Izvzeto: živad, premog, vojaške in režijske pošiljke. 4.) Avstrija: Ker se nahaja v Mariboru že 840 vozov zaostanka, mod tem 430 vozovov živil, se ukine sprejemanje vsakega tovora (tudi živil) za Avstrijo in tranzit. Izvzeta je samo živad in sveže meso. Vse drugo le proti tranzitnemu dovoljenju. Tovor vsake vrste za progo Spielfeld-Radkersburg, je prost. Iz inozemstva je dovoljen uvoz le za one pošiljke, za katere se je izdalo transportno dovoljenje.

— **Zlaviniski sejem v Mariboru.** Na sejem dne 14. t. m. je bilo prignanih 6 konj, 5 bikov, 63 volov, 155 krav in

5 telet. Cene so bile sledeče: srednji volj živa vaga, 12 do 14.50, plemeniti volji 12 do 13.50, bik 11 do 12, bele krave 13 do 14, telice 12.50 do 14, mlečne krave 13 do 15, suhe krave 6 do 12, krave za klobase 6 do 10. Kljub slabemu vremenu je bil sejem jako živahen.

— **Jugoslovansko parobrodarsko društvo** se bo odslej imenovala parobrodarska družba „Ungaro-Croata“. To je naše največje parobrodarsko društvo in njegovi zastopniki, gg. Kopajčić, doktor Goruki in Bonetić so prišli v Beograd, kjer so posetili ministrskega predsednika, prometnega in finančnega ministra.

— **Nov gospodarski list.** „Jugoslovanski Lloyd“ je preobnovan v delniško družbo z glavnicco 1 milijon kron. Fuzijoniral se je z „Jugoslovanskim Ekonomistom“ in bo od novega leta naprej izhajal dnevno ob 2. uri popoldne v mnogo povečani obliki z najnovejšimi gospodarskimi poročili.

— **Relacija krone.** Kakor poroča „Jugoslovanski Lloyd“ iz Ljubljane, dobili tamošnji poslanci konstituante o svojih volilcev nalog, naj zahtevajo namesto sedanje 1:4, izmenno 1:2. Ker je položaj dinarja neugoden, ni izključeno, da bo parlament prisiljen, da pristane na tako izmenjavo denarja.

— **Izseljeniške koncesije.** Ministrstvo za trgovino in industrijo javlja, da bodo vse izseljeniške koncesije v kratkem preklicane, ker se pripravila nov izseljeniški pravilnik za vso državo.

— **Tvornica eternita.** V Osijeku se je osnovala tvornica eternita, ki je nakupeva v to svrhu od občine deset jutrov zemlje.

— **Tvornica za proizvajanje elektrike** v Jačju v Bosni, ki ima 1750 konjskih sil in je bila ustanovljena z nemškimi kapitalom, se bo s pomočjo bosenskih trgovsko-industrijske banke nacionalizirala. Pri podjetju bo udeležena tudi Noblova dinamična družba. Tvornica izdeluje karbit, klor itd.

— **Tvornica za kvas in špirit.** Društvo „Slavonia“, ki se je osnovalo z glavnicco 1 miliona kron, da obdeluje imetje grofa Jankovicsa v Zabuni v Slavoniji, je povisalo svojo glavnicco na 10 milijonov in bo ustanovilo na Jankovicvem posestvu tvornico za špirit in kvas.

— **Povišanje glavnicca.** Trboveljska premogokopna družba je povisala svojo glavnicco od 24 na 48 milijonov. Izdanih je 120.000 novih delnic. Stari delničarji dobe 36.000 novih, in sicer za 10 starih 3 nove po 1200 K. Nominala znaša 200 K. Subskripcija bo trajala od 11. do 24. decembra t. l.

— **Prometna zveza Slovenije z morjem.** V „Jugosl. Lloyd“ razmotriva ing. N. Plavšič o novih prometnih zvezah obsekane Slovenije z morjem. Izguba proge St. Peter-Reka nas sili k novi zvezi Ljubljane z domačo luko, to je s Sušakom, dokler se ne zgradi naša glavna centralna luka Split. Naloga nove vlade bo, da z vso energijo zgradi liško železnico. Da se omogoči zveza Ljubljane s Sušakom in preko liške železnice s Splitom, je nuja zahteva, da se takoj zgradi železniška proga Kočevje-Brod-Moravice. Ta železniška proga bi morala premagati težak gorski teren jugozapadno od Kočevja.

— **Zakon o ribolovu.** V kmetijskem ministrstvu se je ustanovila posebna komisija, ki naj izdela načrt zakona o ribolovu. Zakon naj bi obsegal vse vrste ribolova, to je ribolov v tekočih vodah, jezerih in v morju. V ministrstvu se osnuje tudi posebna direkcija za ribolov.

— **Parobrodna zveza Bar-Trst.** Dubrovniška parobrodarsko društvo je vzpostavilo direktno tedensko parobrodno zvezo Bar-Kotor-Gruž-Split-Trst in nazaj.

— **Industrijsko-obrtni muzej.** Uradni list dežele vlade za Slovenijo objavlja v št. 145 pravilnik za industrijsko-obrtni muzej v Beogradu.

— **Ameriška trgovina z inozemstvom.** Kakor poroča United Telegraph, so se pretečeno nedeljo v Chicagu sestali bančniki in industrialci cele severne Amerike v svrhu, da ustanove organizacijo, ki bo pospeševala trgovino z inozemstvom. Organizacija bo delovala z glavnicco ene milijarde dolarjev. Dajala bo inozemstvu predjume za nabavo sirovin v Ameriki.

— **Produkcija premoga v Sloveniji** bo letos nekaj malega večja kakor pretečeno leto, ako se bo normalno delalo v bodočih dveh tednih. Kakor se nam poroča, se je izklopalo tekem prvih ednajst mesecov t. l. v naših glavnih premogovnih revirjih, to je v Trbovljah, Hrastniku, Zagorju in Ojstrem nekaj manj kakor devet milijonov meterskih stotov premoga, celo lansko leto pa 9.2 milijonov meterskih stotov. V vseh teh revirjih je zaposlenih približno 10.000 delovnih moči. Pred vojno je vsak delavec v Trbovljah izklopil dnevno povprečno 680 kg premoga, lansko leto pa samo 360 kg, torej nekaj malega več kakor polosek. Tudi v ostalih re-

virjih je padla dnevna produkcija posameznega delavca skoro na polovico, in sicer v Zagorju od 900 kg na 480 kg, v Hrastniku od 790 kg na 440 kg in v Ojstrem od 890 kg na 680 kg premoga.

— **Maslinovo olje.** Poljeprivredno odeljenje pokrajinske vlade za Dalmacijo naznanja, da je v dalmatinskih pokrajinah na razpolago za prodajo velika množina maslinovega olja. Gremij trgovcev v Ljubljani opozarja na to svoje prizadete člane s pripombo, da se naj interese obrnejo glede cene in množine direktno na „Uljarstvo zadrugo“ v Igranima (Makaraska, Primorje).

— **Iz likvidacije Avstro-ogrskih banke.** Likvidatorji banke so sklenili, da banka do nadaljnjega ne sme izplačevati starih kronskih terjatev, niti v nižigostnih bankovcih in niti ne v žigostnih.

Borza 15. decembra

Zagreb devize: Berlin 211 do 213, Milan 538 do 540, London 535 do 538, Newyork 154, Pariz 910 do 920, Praga 179.65 do 183, Svica 2500, Dunaj 23.50 do 23.60. Valute: dolarji 151.50 do 152.50, avstrijske krone 25.25 do 26, češke krone 170 do 180, franc. franki 905, napoleonidori 500, marke 202 do 203, levi 155 do 158, leji 202 do 204, italijanske lire 530 do 535.

	denar	blago
Banka za Primorje	1040	1100
Trg. obrt. banka	860	370
Hrv. eskomptna	1560	1580
Banka Brod na Savi	264	265
Jadranska banka	1850	1925
Jugoslovanska banka	627	630
Ljubljanska kred. banka	925	1000
Narodna banka	690	656
Prastrediona	8950	90 0
Rečka pučka	497	503
Srpska banka	1100	1166
Slavonia	1600	1700
Gutman	6500	6500
Dubrovačko parobr. dr.	38.25	38.25

Beograd, valute: dolarji 38.25 do 38.50, funti 127 do 130, franc. franki 223 do 225, leji 51 do 51.50, levi 41 do 41.50, lire 131 do 133, avstrijske krone 6.80 do 7, marke 51.25 do 51.50, napoleonidori 125 do 125.25. Devize: London 133 do 134, Pariz 225 do 227, Zeneva 600 do 610, Praga 45.50 do 46, Dunaj 5.99 do 6, Milan 133.50 do 134.

	valuta
Dunaj, devize: Zagreb	414 do 418
Berlin	962 do 968
Budimpešta	104 do 106
Bukarešta	880 do 890
London	2365 do 2385
Milan	2365 do 2385
Newyork	685 do 689
Pariz	4005 do 4045
Praga	782 do 788
Sofija	765 do 775
Varšava	101.25 do 103.25
Zürich	10.625 do 10.675
Valute: dinarji	1660 do 1680
dolarji	680 do 684
franc. franki	4020 do 4060
švicarski franki	10.600 do 10.650
češke krone	788 do 794
ogrsk. krone	106.50 do 108.50
leji	680 do 690
levi	765 do 775
lire	2347½ do 2367½
marke	961 do 967
poljske krone	108 do 110
funti	2355 do 2375

Avstr. kronska renta	97.50
„majska renta	97.50
Ogrska kronska	137.00
V. avstrijsko vojno pos.	70.50
Turške srečke	3900
Kreditni zavod za trg. in ind.	1420
Anglobanka	1195
Bankverein	1260
Länderbank	1835
Avstro-Ogrska banka	6590
Bosanska zemaljska banka	1.50
Zivnostenska banka	8960
Državne železnice	6240
Lombarde	2530
Alpine-Montan	5340
Prška železna industr.	14440
Leykam, papirnica	8500

Praga, devize: Berlin 119.25 do 120.75, Beograd 220 do 222, Dunaj 12.40 do 13.40, Varšava 12.875 do 13.875, Budimpešta 12.40 do 13.40, Sofija 98.25 do 99.25, Zagreb 54 do 55, Bukarešta 105.75 do 114.25, jugoslovanske note 211 do 213, Newyork 88.50 do 89.50, London 309.50 do 311.50, Pariz 523.25 do 526.25, Milan 308 do 310, Zürich 1378.50 do 1381.50.

Zürich, devize: Berlin 8.875, Newyork 650.25, London 22.66, Pariz 38.40, Milan 22.75, Zagreb 4.40, Praga 7.30, Bukarešta 8.60, Budimpešta 1.225, Dunaj 1.65, žigostane 1.10, Varšava 1.

Vremensko poročilo.

Dan	Čas	Temperatura	Barometar	Vetrovi	Nebo
15. dec.	7. ur.	7.33	733	1-5	brez vetra
16. dec.	14. ur.	7.33	733	1-5	brez vetra
16. dec.	21. ur.	7.33	733	2-6	brez vetra

FRANK HELLER:
Prigode gospoda Collina.
Roman.
(Prevod iz švedščine ...)
(Dalje.)

„Dobro, hvala Vam, Blair!“ je odgovoril Kenyon. „To ste dobro izrekli.“ Potem je polglasno ponovil profesorjevo ime. Pelotard, kje za vruga sem ga že slišal?
Segel je z roko, da si vzame sladkorja za črno kavo. Pri tem je slučajno pogledal na časopis poleg sebe. „Pall Mall Gazette“ je ležala tako, da je inseratna stran bila na vrhu. Tu je Kenyon zagledal insetrat, kakor ga je že dve leti opažal skoraj vsak dan, z naslovom „Psihično raziskovanje“, in s sliko moža, ki gleda raztresenega pogleda pred sebe. Kenyon se je zasmejal in prečital že znane fraze: „Profesor Pelotard išče za veliko znanstveno delo ... ljudi, ki trpe na visoko razviti raztresenosti, ki jih zapuščajo spomin ali ki trpe vsled nekakega nemira ... neprijetne posledice ... raztresenost je prava pokora ...“ itd. Aha, tu sem videl profesorjevo ime! Kako je že bilo? Ali ni črnolasi gospod v Lavertissovih trgovini rudečelasca imenoval profesorja? Pravzaprav bi moralo biti obratno? Hm.
Kenyon je prekinil svoje tuhtanje. Treba je iti na delo, čeprav brez nade. „Ali spi gospod Kenyon?“ je ponovil ironično sam pri sebi in odšel.

Ob 6. uri zvečer se je vrnil iz svoje pisarne ravnatoko slabe volje, kakor je bil prej. Na vse svoje brzjavke je dobil odgovore brez vsake važnosti in položaj je bil še vedno brezupen. „Prokleta banda!“ je mrmral in odšel v trafiko po škattljio smodk. Jezno je vrzel zlatnik na mizo. V istem hipu mu ga je pa prodajalec že tudi vrnil in zarenčal nad njim: „Poskusite to kje drugje, gospod, jaz sem jih dobil že preveč te vrste!“ „Pa vendar ne mislite, da je tudi ta ponarejen?“ je vprašal Kenyon presenečen in si ogledoval zavrnjeni souvereign. „Kajpak da mislim!“ je zarjul razdraženi trafikant. „Ali vidi gospod ta kos krede? Ali veste, kaj to pomeni? Živo srebro! S tem preskušam zlatnike. Na pristnih se pozna ris, na ponarejenih pa ne!“ Kenyon je zavijžgal med zobmi. Kako, da se še ni nikdo drugi domislil tega jednostavnega sredstva? Polevica slučajev bi se potem ne bila zgodila in zločinci bi najbrže že se deli. Vzel je iz žepa drug zlatnik in plačal cigare. Trafikant je napravil isti poskus kakor poprej ter zdiral proti vratom: „To pa gre že preda-le!“ je renčal izpod mustač. „Tu imamo pri moji duši enega teh lepkih gospodov v lastni osebi, to je tako gotovo, kakor evangelij! Takoj greste z menoj na policijo!“ Tulil je, kakor razjarjen bik. Radovedneži so se pričeli zgrinjati od vseh strani, in ves rudeč od jeze je moral Kenyon pokazati svojo policijsko legitimacijo, predno se je rešil razjarjenega prodajalca. Poživžgal je taksiju in mol-

če je moral poslušati, kako so šoferja svarili pred njim: „Le pazi, Cholly!“ so mu klicali z vseh strani. „Le glej, kakšne zlate čuke ti bo obesil! To je lepa policija, ki sama spravlja ponarejen denar v promet. Še dojilje jim damo drugi pot seboj, kadar pojdejo na ulico!“ Ko se je Kenyon vozil v divjem diru, si je naenkrat domislil: Saj sta to bila ravno ona dva zlata funta, ki jih je opoldne dobil vrnjena v Lavertissovih trgovini! Drugih ves dan ni imel v žepu! Oho, rudečelasca Francoz je torej le globlji nego izgleda! Morda je pa le pri njem ključ do cele tajnosti. Evo žarka! In ta hip je Kenyon dal nezaupljivemu šoferju drugo naročilo, koje je posebno poudaril s policijsko legitimacijo, iznova pokazano. Avto je drvel skozi londonske ulice v Holborn. Med potjo je moral šofer ustaviti pred neko apoteko, v kateri je ostal Kenyon četiri ure, potem sta nadaljevala voziti in točno ob sedmi uri zvečer sta obstala v Southampton Roadu 138. Šofer je dobil nalogo, naj čaka. Rudečelasca lastnik trgovine je ravno hotel zapreti. „Mi zapiramo ob sedmih, gospod,“ je rekel in se držal nekako leseno. „Le zaprite,“ je odgovoril Kenyon, „potem pa stopite z menoj v trgovino. Govoriti moram z Vami, monsieur!“ „Ali kaj važnega, gospod?“ „Prokleta važnega! le nič se ne izmikajte!“ je odurno odgovoril Kenyon. Počasi je možakar spustil ruloje ter odšel s Kenyonom v trgovino. Kenyon je vrata zaklenil od znotraj.

Ob pol deseti uri zvečer je Kenyonov šofer še vedno stal pred Lavertissovih trgovino. Skoraj jokaje se je razgovarjal s policijskim konstablerjem: Sedaj je že več ko dve uri tega, ko je vozil gospoda, pred katerim so ga svarili, da ima ponarejen denar in ki je trdil o sebi, da je polipolicist, in ki je stopil v to trgovino. Kaj naj stori? Kaj za vruga naj stori? To so slabi časi za šoferje, če že polipi-policisti, sami varajo ljudi s ponarejenim denarjem. Energično je pljuval ob vznožje bližnje svetilke, in policijski konstabler, ki je rade volje poslušal šoferjevo tožbo, je ravno hotel potrkati na vrata Lavertissovih trgovine v imenu zakona, ko so se vrata vendar odprla. V njih se je pokazal Kenyon v družbi črnolasega gospoda, ki se je očividno prestrašil, ko je zagledal konstablerja. „Gospod Kenyon, konstabler ... je zajecjal.“ „Vidim!“ je mirno odvrnil Kenyon. „Stopite v ta voz, Lavertisse. Vse v redu, konstabler. Jaz sem Kenyon, ki dela v zadevi ponarejevalcev denarja. Mislim sem, da imam tu sled.“ „In jo imate?“ „Nič posebnega!“ je odgovoril Kenyon po kratkem pomisleku. „Gothenburg Road 49!“ je dal na to naslov šoferju. „In brzo naprej!“ Na oglu Euston Roada sta zaslišala hripave klice prodajalca časopisov: „Star, posebno izdanje! Načelnik ponarejalske bande skoraj prijel! Velike novice! Star! Posebna izdaja!“

Ta hip je Kenyon ustavil avto in kupil izvod časopisa. In ko so nadaljevali vožnjo, je čital senzacionalni članek: „Drama v Westendu (zapadnem delu Londona). Ponarejalci so pet delajo! Njihovega načelnika so skoraj prijeli! Mistifikacija ali zločin blazneža?“
Neposredno potem, ko je naš list šel v stroj, smo dobili sledečo senzacionalno novost. Podrobnosti sledi de pozneje. Ko so ob šesti uri zvečer velike firme v Westendu že pričele zapirati svoje lokale, je pripeljal velik bel limousine avtomobil pred generalno agenturo avtomobilske družbe Dion-Bouton v Oxford Street. Postaven srebrnolas gospod, ki je sam vozil, je izstopil in se podal v prostore te družbe. Vprašal je za ravnateljem. Poklicali so ga in ko je zagledal srebrnolasega došleca, je komaj verjel svojim očem. Pred seboj je videl — koga drugega, nego baš onega sivolasega prevaranta, ki je izvršil izredno drzno goljufijo pred kakšnim tednom, kakor se bodo naši bralci morda še spominjali. Takrat je namreč prišel nek gospod, ki je bil do pičice jednak lordu Randolphu Caxtonu, pod njegovim imenom se je tudi predstavil, kupil je po posebni pogodbi bel limousine avtomobil, plačal na račun dvesto ponarejenih zlatnikov in se odpeljal s „kupljenim“ vozom.
(Dalje prihodnje.)
Lastnik in izdajatelj
Konzorcij „Jutra“.
Odgovorni urednik Vit. F. Jelenc.

Proda se popolnoma nova fina salonska obleka iz predvojnega blaga. Naslov v upravi „Jutra“. 601 1

Stanovanje s uporabo krave, vrta in poljubno njivo, dobita zakonca brez otrok, najraje penzionista, proti pogoju, da pazita na pronačeto posestvo v gospodarstvi odtotnosti. Ponudbe na poštni predal št. 152, Ljubljana. 584

Na debelo! 662 Na drobno!

Trgovina z železino
Breznik & Fritsch
Ljubljana, Cankarjevo nabrežje št. 1

priloga svojo izredno bogato zalogo različnega železnega blaga po nizkih cenah! —

Točna in solidna postrežba!

Če si želi nabaviti pristnega in znanega

haložana

naj se blagovih poslužiti tvrdke:

Prva haloška trgovina z vinom Ante Korenjak in drug pri Sveti Barbari v Haložah. 36-29

Amerikansko strojno olje

Olje, lahko, za vretena;
olje za transmisije;
olje, strojno za poljedelske stroje;
olje, strojno za teške stroje;
olje za avtomobile, lahko;
olje, izredno težko;
olje za cilindre;
olje proti prahu. 57 104-32

Glavna zaloga:
Medić, Rakovec & Zankl, d. z. o. z.
prej A. Zankl novi sinovi.

Za 50letnico Jenkove smrti je priredila Tiskovna zadruga III. izdajo 65 16

Simon Jenkovih pesmi,
ki jih je nanovo uredil dr. Joža Glonar.

Knjiga velja broš. 10 K, vez. 15 K, po pošti pripor. K 180 več.
Naroča se pri Tiskovni zadrugi v Ljubljani, Sodna ulica št. 6.

Podpisana uprava odda 509

70 vagonov različnega rezanega lesa
in sicer
40 vagon. loco kolodvor Prevalje
30 „ „ „ Vitanje.

Prodajni pogoji so na vpogled pri podpisani upravi, kateri je do 27. decembra t. l. vpsolati cenjene ponudbe.

Gozdna uprava Vincenca Jurija Thurna, Ravna-Guštanj.

DELNIŠKA TISKARNA
D. D.
(prej Tiskarna Ig. pl. Kleinmayr & Fed. Bamberg)
v Ljubljani, Miklošičeva cesta št. 16

se priporoča 35 18

za izdelovanje vseh tiskovin od posetnic do najumetnejšega barvnega tiska, kakor tudi za natiskovanje listov, časopisov, trgovinskih in uradnih tiskovin. Vsa ta dela izvršuje kar najhitreje in po strogo strokovnih pravilih.

Obenem priporoča svojo najbolje urejeno **knjigoveznicu,** ki izvršuje knjigoveška dela od najpreprosteje do najfineje vrste.

Naročajte dnevnik „Jutra“!

Božično sporočilo gg. trgovcem itd.!

Karamelke „Kolinea“, prvovrstne češke sladkorčke ima v zalogi 581 3-3

Ljubljanska komercijalna družba, Ljubljana, Bleiweisova cesta št. 18 kot jugoslov. reprezentantinja tovarne „Kolinea“, Kolin.

Cena izredno nizka! Oddaja se samo v zabojih po 100 kartonov.
Brsojavi: Komercijalna, Ljubljana. Telefon: 408

Za Božič in Novo leto

kupujte 456 75

za otroke:

Čiha Jeva-Građnik, Kalamandarija. Peemi za otroke. Vez. 16 K, po pošti pripor. 1 K 40 v več.
Bob in Tedi, mladinska povest s slikami, broš. 24 K, vez. 30 K, po pošti 2 K več.

za odrasle:

Anatole France: Pingvinski otok, broš. 42 K, po pošti K 240 več.
Shakespeare-Zupančič: Sen kresno noči, broš. 22 K, vez. 38 K, po pošti 2 K več;
Melik: Zgodovina Srbov, Hrvatov in Slovencev, I. in II. del, skupaj 57 K, po pošti K 280 več.
Naročila na Tiskovno zadrugo v Ljubljani, Sodna ul. 6.

Knjige so najcenejše darilo.

„JADRAN“
d. z. o. z. 21 104-34

Ljubljana, Dunajska cesta št. 9
ima v skladišču in oddaja po najnižjih cenah:

Pšenično moko, banačko in lastne mletve, koruzo, oves, pšenične otrobe, proseno kašo, ješprenj, sladkor češki v kockah, ameriksanski, Java kristal beli, kavo, najfinejše namizno jedilno olje, testenine, riž, Ceylon-čaj, poper v zrnu, sol, morsko in nemško-belo, petrolej, belo čiščeni, bosanske slive vseh vrst, čebulo makovsko, orehe, krompir in različno drugo blago, tudi sukneno in manufakturno perilno blago, čevlje, moške, ženske in deške, izborno blago v vseh številkah, oddaja se le v večjih množinah.

Kmetska posojilnica ljubljanske okolice v Ljubljani
Ustanovljena leta 1881. obrestuje hranilne vloge po čistih: **3%** Ustanovljena leta 1881.

brez odbitka rentnega davka, katerega plačuje posojilnica sama za svoje vložnike.

Kredit vseh vrst. Hranilne vloge K 70.000.000. Tekoči račun. 11 22

Natisnila Delniška tiskarna, d. d. v Ljubljani.